

15.08.2024

Dnro 200/03.04.04.04.09/2023

Asia Muu hyvinvointialueasia

Valittaja Juhani Vehmaskangas

Päätös, josta valitetaan

Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus, 16.1.2023, 7

Aluehallitus on 21.11.2022 päättänyt hyväksyä päätöksen liitteen mukaisen Satakunnan hyvinvointialueen asiakirjahinnaston noudatettavaksi 1.1.2023 lukien.

Aluehallitus on 16.1.2023 hylännyt Juhani Vehmaskankaan oikaisuvaatimuksen.

Valitus

Päätökset on kumottava. Satakunnan hyvinvointialue on velvoitettava korvaamaan Vehmaskankaan oikeudenkäyntikulut yhteensä 295 eurolla viivästyskorkoineen.

Päätöksellä hyväksytyt asiakirjakopioiden maksut ovat liian korkeita ja erityisen korkeita ne ovat useampia sivuja kopioitaessa. Viranomaisen tulee määritellä asiakirjojen kopiointimaksut omakustannushintaiseksi. Lisäksi lähetys- ja tiedonhakukulut on ilmeisesti määriteltävä voittoa tuottavalle tasolle. Asiakirjakopioiden maksuihin ei myöskään tule lisätä arvonlisäveroa, koska sitä peritään vain silloin kun kopiointi toteutetaan liiketoimintana.

Valitukseen on muun ohella liitetty kolmen eri yrityksen verkkosivustoilla julkaistuja tuloste-, kopio- ynnä muita suoritteita koskevia hinnastoja.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Aluehallitus on antanut lausunnon ja siinä kiistänyt valittajan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Vehmaskangas on antanut vastineen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa aluehallituksen päätöksen 21.11.2022 ja oikaisuvaatimus päätöksen 16.1.2023. Aluehallituksen kumottua päätöstä 21.11.2022 on kuitenkin edelleen julkisuuslain nojalla annettavien tulosteiden tai kopioiden maksuihin lisättävää arvonlisäveron osuutta koskevaa määräystä lukuun ottamatta noudatettava, kunnes Satakunnan hyvinvointialue ratkaisee asian uudelleen tai korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Vehmaskankaan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen enemmälti hyläten hallinto-oikeus velvoittaa Satakunnan hyvinvointialueen korvaamaan Vehmaskankaan oikeudenkäyntikulut 100 eurolla viivästyskorkoineen. Viivästyskorkoa on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisesti siitä lukien, kun kuukausi on kulunut tämän päätöksen antamisesta.

Ratkaisun perustelut

Säännökset ja lain esityöt

Hyvinvointialueesta annetun lain 140 §:n 2 momentin mukaan aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 34 §:n 1 momentin mukaan asiakirjan antamisesta 9 ja 11 §:n nojalla ei peritä maksua, kun: 1) asiakirjasta annetaan tietoja suullisesti, 2) asiakirja annetaan viranomaisen luona luettavaksi tai jäljennettäväksi, 3) julkinen sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään tiedon pyytäjälle sähköpostitse, 4) sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään asianosaiselle sähköpostitse, 5) pyydetyn asiakirjan antaminen kuuluu viranomaisen neuvonta-, kuulemis- tai tiedotusvelvoitteen piiriin, 6) kysymys on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 24 b §:n 1 momentissa tarkoitetusta arvokkaasta tietoaaineistosta.

Julkisuuslain 34 §:n 2 momentin mukaan edellä 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tiedon esille hakemisesta aiheutuneita kustannuksia vastaava maksu peritään kuitenkin silloin, kun on pyydetty asiakirjaa, joka ei 13 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen tämän lain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä siinä käytettävän asiakirjaluokittelun eikä asiakirjan tunnusteen avulla taikka sähköisesti ylläpidetystä rekisteristä sen hakutoimintojen avulla.

Julkisuuslain 34 §:n 3 momentin mukaan tiedon antamisesta 9 ja 11 §:n nojalla kopiona tai tulosteena peritään maksu, joka vastaa tiedon antamisesta viranomaiselle aiheutuvien kustannusten määrää, jollei tätä alhaisemmasta maksusta erikseen toisin säädetä tai muun ohella hyvinvointialueesta annetun

lain nojalla päätetä. Maksu määrätään ja peritään noudattaen, mitä muun ohella hyvinvointialueesta annetun lain nojalla päätetään.

Julkisuuslain 34 §:n 4 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan kopion tai tulosteen hinnoittelussa 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa voidaan soveltaa sivukohtaista tai muuta yksikkökohtaista keskihintaa, joka voidaan määrittellä erikseen tavanomaisia asiakirjapyyntöjä ja erikseen erityisiä toimenpiteitä vaativia asiakirjapyyntöjä varten. Saman momentin toisen virkkeen mukaan tavanomaisena asiakirjapyyntönä pidetään sellaisen muun kuin 2 momentissa tarkoitetun asiakirjan antamista, joka on kokonaan julkinen tai josta salassa pidettävät osat ovat vaivatta poistettavissa.

Julkisuuslain muuttamiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2005 vp) yleisperusteluissa on muun ohella todettu, että asiakirjan antamisesta perittäviä maksuja koskevien säännösten tarkoituksena on varmistaa kustannusvastaavuusperiaatteen soveltaminen annettaessa tieto julkisuusperiaatteen mukaisesti. Säännöksillä tähdätään myös siihen, että maksut eivät muodostuisi kohtuuttomiksi ja että maksukäytännöt saataisiin yhteneväiseksi. Julkisuuslain 34 §:n 4 momenttia koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa on edelleen todettu, että kahdentasoisen maksun käyttöä puoltaisi tiedonpyytäjien välinen oikeudenmukaisuus. Kiinteän maksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon suoritteiden keskimääräiset kokonaiskustannukset. Siten tavanomaista enemmän kustannuksia viranomaisille aiheuttavien tietojenluovutusten sisällyttäminen kaikille samaan maksuun olisi omiaan nostamaan tavanomaistenkin luovutusten maksuja. Jos pyydetty asiakirja-aineisto on laaja tai – pyydettyjen asiakirjojen määrästä riippumatta – siinä on paljon asiakirjan eri osissa salassa pidettävää tietoa, asiakirjan tuottaminen annettavaan muotoon vaatii aikaa sekä työtä. Laaja asiakirjapyyntö voi johtaa ylitöiden teettämiseen, etenkin kun otetaan huomioon asiakirjapyyntöä käsitteleville julkisuuslaissa säädetyt verrattain lyhyet määräajat. Pelkkien kopiointikulujen perimistä voidaan pitää asianmukaisena ja perusteltuna tiedonsaantioikeuksien toteuttamisessa silloin, kun kysymys on helposti yksilöitävissä ja löydettävissä olevista asiakirjoista, jotka ovat joko kokonaan julkisia tai joista salassa pidettävät osat ovat vaivattomasti poistettavissa.

Julkisuuslain 34 §:n 5 momentin mukaan edellä 4 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten on määriteltävä ennakolta kopion ja tulosteen antamisesta 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa perittävät maksut ja julkaistava ne yleisessä tietoverkossa, jollei julkaisemista ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana.

Julkisuuslain 34 §:n 6 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan tietojen antamisesta asiakirjasta mainitun lain nojalla muissa kuin 9 ja 11 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa peritään maksu noudattaen, mitä muun ohella hyvinvointialueesta annetun lain nojalla päätetään.

Asiassa saatu selvitys

Aluehallituksen päätöksellä 21.11.2022 hyväksytyn asiakirjahinnaston alussa on kuvattu niitä tilanteita, joissa asiakirjan antamisesta ei peritä maksua. Tämän jälkeen asiakirjassa on todettu, että tavanomaisen tiedon antamisesta peritään maksu asiakirjajäljennöksistä. Tavanomaisena tiedon antamisena pidetään asiakirjapyyntöä, jossa luovutettavat asiakirjat on selvästi yksilöity ja kokonaan julkisia tai joista salassa pidettävät osat ovat vaivatta poistettavissa. Asiakirjan esille hakemisesta ja salassa pidettävien osien poistamisesta aiheutuvia kustannuksia ei peritä. Erityistoimenpiteitä vaativan tiedon antamisesta peritään maksu vaativuuden mukaan. Erityistoimenpiteitä vaativia ovat tilanteet, joissa asiakirjan esille haku ei ole mahdollinen edellä kuvatuilla tavanomaisilla keinoilla. Jos pyydetty asiakirja-aineisto on laaja tai pyydettyjen asiakirjojen määrästä riippumatta siinä on paljon asiakirjan eri osissa salassa pidettävää tietoa, asiakirjan tuottaminen annettavaan muotoon voi vaatia tavanomaista enemmän työtä. Lisäksi peritään maksu asiakirjajäljennöksistä.

Asiakirjan kopion tai tulosteen hinnaksi on asiakirjahinnastossa ilmoitettu 1 euro / sivu. Hinta sisältää tarvittaessa oikeaksi todistamisen. Lisäksi peritään tarvittaessa maksu tiedonhausta. Niin sanotun normaalin tiedonhaun hinta on 50 euroa / tunti ja vaativan tiedonhaun 100 euroa / tunti. Lisäksi peritään tarvittaessa kopio- / asiakirjamaksu ja toimituskulut. Kohdassa ”Hyvinvointialueen tietotuotannon suorittama vaativa tiedonhaku” on todettu, että kolmannen osapuolen työtä vaativat työt veloitetaan erikseen alihankkijan laskutuksen mukaan, lisättyinä tiedonhaun minimituntihinnalla ja toimituskuluilla. Posti-, toimitus- ja laskutuskulut sisältävien toimituskulujen hinnaksi on ilmoitettu 10 euroa. Asiakirjan lopussa on todettu, että hintoihin lisätään arvonlisävero 24 %, ellei ole toisin ilmoitettu, ja että tuntihinnoitelluista tuotteista peritään minimissään yhden tunnin hinta.

Aluehallituksen oikaisuvaatimuspäätöksen 16.1.2023 perusteluissa on muun ohella todettu, että Satakunnan hyvinvointialueen asiakirjahinnaston maksut on määritelty siten, että ne vastaavat tiedon antamisesta viranomaiselle aiheutuvien kustannusten määrää. Arvonlisäveron osuus on hinnastossa määritelty.

Vehmaskankaan valitukseen liitetyissä kolmen eri yrityksen hinnastoissa on osin alempia hintoja kuin aluehallituksen hyväksymässä hinnastossa. Yritysten hinnastoissa on myös se aluehallituksen hyväksymästä hinnastosta poikkeava piirre, että yritysten hinnastoissa kunkin tulosteen tai kopion yksikköhinta on yleensä sitä pienempi mitä enemmän tulosteita tai kopioita tilaaja teettää, ja että mustavalkoiset tulosteet ja kopiot ovat halvempia kuin väritulosteet ja kopiot. Yrityksen veloittaman värillisen tulosteen tai kopion yksittäishinta on joissain tapauksissa suurempi kuin aluehallituksen hyväksymässä hinnastossa oleva 1 euron hinta tulosteelle ja kopiolle.

Aluehallituksen hallinto-oikeudelle antamassa lausunnossa on muun ohella todettu, että Satakunnan hyvinvointialueen asiakirjahinnasto perustuu julkisuuslakiin ja että maksut on määritelty siten, että ne vastaavat tiedon

antamisesta viranomaiselle aiheutuvien kustannusten määrää. Hinnoittelu Satakunnan hyvinvointialueella on vastaavalla tasolla kuin julkisyhteisöissä tavanomaisesti ja vastaa omakustannushinnoittelua. Tulosteista määrätyissä maksuissa käytetään keskihintaa. Vaikka kustannukset saattavatkin joidenkin tulosteiden osalta olla pienempiä kuin niistä määrättävät hinnat, joidenkin tulosteiden kustannukset ylittävät määrättävän maksun tulosteiden sisältäessä esimerkiksi suuria määriä mustetta vaativia tai monivärisiä kuvia. Näin ollen on tarkoituksenmukaisempaa määrätä tulosteille keskihinta. Hinnastossa on määrätty arvonlisäveron perimisestä. Arvonlisäverolain 1 §:n mukaan liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavarantoiminnan ja palvelun myynnistä suoritetaan arvonlisävero. Tämä velvoite koskee myös hyvinvointialueita. Asiakirjojen kopiointi- tai tulostuspalvelu ei kuulu arvonlisäverolaissa säädettyjen poikkeusten piiriin. Edelleen lausunnon mukaan hyvinvointialueeseen kuuluu periä hinnaston mukainen maksu asiakirjojen kopioimisesta tai tulostamisesta arvonlisäveroineen.

Oikeudellinen arviointi

Hyvinvointialueella on harkintavaltaa valituksessa tarkoitettujen maksujen suuruudesta päätettäessä. Määrätessään julkisuuslain nojalla perittävistä maksuista hyvinvointialueen on kuitenkin otettava huomioon, mitä julkisuuslain 34 §:ssä säädetään. Hyvinvointialueella kopioista tai tulosteista perittävien maksujen suuruus ei siten saa keskimääräisesti tarkasteltuna ylittää hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten määrää.

Valituksessa tai siihen liitetyillä eri yritysten hinnastoilla ei ole osoitettu, että aluehallituksen päätöksellä hyväksytyt maksut olisivat keskimääräisesti tarkasteltuna ja kustannusvastaavuuden periaatteeseen nähden liian korkeita tai erityisen korkeita myöskään useampia sivuja kopioitaessa. Asiassa ei ole muutenkaan ilmennyt, että kyseisten suoritteiden maksut poikkeaisivat suuruudeltaan merkittävästi viranomaisten tavanomaisesta kustannusvastaavuuteen perustuvista maksuista tai olisivat kohtuuttomia.

Koska arvonlisäveroa koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen, ei Turun hallinto-oikeus voi aluevalituksen johdosta sitovasti ratkaista hyvinvointialueen arvonlisäverovelvollisuutta koskevaa kysymystä. Aluevalituksen johdosta on tästä huolimatta esikysymyksenä arvioitava sitä, ovatko aluehallituksen päätöksellä 21.11.2022 hyväksytyt maksut lainvastaisia sen vuoksi, että tulosteiden tai kopioiden maksuihin lisätään säännönmukaisesti arvonlisäveron osuus.

Aluehallituksen päätöksellä 21.11.2022 hyväksytyssä asiakirjassa on todettu, että hintoihin lisätään arvonlisävero, ellei toisin ole ilmoitettu. Aluehallituksen hallinto-oikeudelle antamaa edellä selostettua lausuntoa ei voi tulkita muutoin kuin siten, että hyvinvointialueen tarkoituksena on lisätä arvonlisäveron osuus myös sen julkisuuslain nojalla antamien tulosteiden tai kopioiden maksuihin. Oikeuskäytännössä (KHO 1995-B-548) on kuitenkin katsottu, että tällaiset veloituskäsitellään arvonlisäverottomina, sillä tällöin tulostaminen tai kopiointi ei tapahdu kilpailutilanteessa eikä muutoinkaan liiketoiminnan

muodossa. Tämä näkemys on omaksuttu myös ylimpien laillisuusvalvojen ratkaisukäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa. Hallinto-oikeus katsoo, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallituksen hyväksymät hyvinvointialueen asiakirjamaksut ovat julkisuuslain 34 §:n vastaisia siltä osin kuin aluehallitus on päättänyt, että hyvinvointialueen julkisuuslain nojalla antamien tulosteiden tai kopioiden maksuihin lisätään arvonlisäveron osuus. Aluehallituksen päätös 21.11.2022 ja oikaisuvaatimuspäätös 16.1.2023 on siten lainvastaisina kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos Vehmaskangas joutuisi itse kokonaan vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Satakunnan hyvinvointialue on näin ollen velvoitettava korvaamaan Vehmaskankaan oikeudenkäyntikulut viivästyskorkoineen hallinto-oikeuden kohtuulliseksi harkitsemalla määrällä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 1 § 1 mom, 3 §, 4 § 1 mom
4 kohta, 9 § 1 mom, 11 § 1 mom ja 13 § 1 mom

Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä 64 § 2 mom

Laki hyvinvointialueesta 138 § 2 mom

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 124 § 3 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (Aluevalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Ulla Partanen, Sami Kouki ja Jukka Vanto. Asian on esitellyt Jukka Vanto.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asiantuntijajärjestelmästä.

Jakelu

Päätös tavallisena tiedoksiantona sähköisesti

Juhani Vehmaskangas
Maksutta

Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus, jonka on hyvinvointialueesta annetun lain 147 §:n 1 momentin mukaisesti ilmoitettava päätöksestä

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Turun hallinto-oikeus

Sairashuoneenkatu 2-4 (PL 32), 20101 Turku

turku.hao@oikeus.fi

Puh. 029 56 42400

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS (Aluevalitus)

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan hyvinvointialueen jäsenelle taikka hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osalliselle hyvinvointialueelle tai sen jäsenelle kuuluvan valitus-oikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla.

Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon **kirjeitse tavallisena tiedoksiantona** lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. **Viranomaisen** tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä **todisteellista tiedoksiantotapaa** vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon vastaanottotodistuksen, saantitodistuksen tai tiedoksiantotodistuksen osoittamana päivänä. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä **tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa** vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. **Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti** tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Sen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisessä asiointipalvelussa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käyntiosoite:	Postiosoite:
Fabianinkatu 15	PL 180
00130 Helsinki	00131 HELSINKI

Puhelin: 029 56 40260 (kirjaamo)

Fax: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

**KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ
OIKEUDENKÄYNTIMAKSU**

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuimmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Lopputuloksesta riippumatta maksu peritään kuitenkin veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistunmaksulaki (1455/2015)